

ENNALLISTAMISTYÖRYHMÄN KOKOUS 7/2014 (YM016:06/2007)

Kokousaika: Keskiviikko 12.11.2014 klo 9.00 – 16.00

Kokouspaikka: Suomen metsäkeskus, Pasila

Osallistujat:

Janne Kotiaho, Jyväskylän yliopisto (pj.)
Jussi Päivinen, Metsähallitus, luontopalvelut (siht.)
Kai Kaatra, maa- ja metsätalousministeriö
Aulikki Alanen, ympäristöministeriö
Arto Kammonen, Metsähallitus, metsätalous
Kari T. Korhonen, Metsäntutkimuslaitos
Inka Musta, Metsäteollisuus ry
Matti Seppälä, Suomen metsäkeskus
Tomi Hakkari, Keski-Suomen ELY-keskus
Marjo Keskitalo, maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus
Lea Jylhä, Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliitto
Risto Sulkava, Suomen luonnonsuojeluliitto
Saija Kuusela, Suomen ympäristökeskus, luontoympäristökeskus
Saara Lilja-Rothsten, Metsätalouden kehittämiskeskus TAPIO
Atte Moilanen, Helsingin yliopisto

Katja Matveinen-Huju, maa- ja metsätalousministeriö (pj. metsä-ELITE)
Jaana Kaipainen, maa- ja metsätalousministeriö (pj. suo-ELITE)
Jari Ilmonen, Metsähallitus, luontopalvelut, (vastuuhenkilö sisävesi- ja+
kosteikkoelinympäristöt), kohdat 4-10.
Tapio Heikkilä, ympäristöministeriö (pj. kulttuuri-ELITE)
Kaisa Junninen, Metsähallitus, luontopalvelut (siht. metsä-ELITE)
Katja Raatikainen, Metsähallitus, luontopalvelut (siht. kulttuuri-ELITE)
Tuomas Haapalehto, Metsähallitus, luontopalvelut, etäyhteys, (siht. suo-
ELITE)
Samuli Joensuu, Metsätalouden kehittämiskeskus TAPIO (siht. suo-ELITE)

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus

Tapio Heikkilä ympäristöministeriöstä esitteli itsensä.

Puheenjohtaja totesi, että Jari Ilmonen pitää esityksen iltapäivällä pienvesien ennallistamistyöryhmän toiminnasta.

2. Asialistan hyväksyminen

- Asialista toimitettu sähköpostilla 6.11.2014.
- Liitteet toimitettu 10.11.2014
- Ei muita asioita.

Päätös:

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

3. Elinympäristöjen tilan edistämisen priorisointi

Atte Moilanen esitteli ELITE -resurssijako –menetelmän elinympäristöjen väliseen priorisointiin (liite 1). Keskusteluissa todettiin että:

- punaisen kirjan sekä luonto- ja lintudirektiivin lajeille, luontodirektiivin ja LuTU-arvion luontotyypeille ja ekosysteemipalveluille on mahdollista asettaa painokertoimia.
- suojelemalla lajien monimuotoisuutta suojelupinta-alaa lisäämällä ja ennallistamalla suojelemme todennäköisesti myös geneettistä monimuotoisuutta. Geneettisen monimuotoisuuden huomioiminen useille lajeille muulla tavalla on erittäin vaikeaa.
- Komission konsultin raportissa mainittuja asioita voi nostaa esille harkittavaksi.
- maanomistusolot voidaan huomioida jo ELITE-mallissa, mutta erityisesti elinympäristöjen tilan edistämisen toimenpidevaiheessa. Todennäköisesti toteutuspinat alat tulevat olemaan sellaisia, että toteutettavaa pinta-alaa on tarjolla riittävästi.
- menetelmän toimintaperiaate tulee avata sanallisesti loppuraportissa.
- lopullisen aineiston tuottamiseksi alatyöryhmien on kunkin elinympäristötyypin sisällä priorisoitava toimenpiteiden keskinäinen toteutusosuus ELITE -mallista saatavaa kustannustehokkuutta hyväksi käyttäen.
- kokonaisresurssin priorisointia ei kannata 100 prosenttisesti tehdä ELITE -resurssijako –menetelmällä. Osa kokonaisresurssista on syytä varata ELITE -mallin ulkopuolelle jääville toimenpiteille mm. METELI:ssä listatuille toimenpiteille. Tällaiset menetelmät tuodaan selkeästi esiin ja priorisoidaan loppuraportissa.
- esimerkkitarkastelussa jaetaan hypoteettista resurssia. Tosimaailmassa tätä vastaavaa resurssia ja siihen liittyvää erillistä päätöksentekomenettelyä ei ole. Toisaalta on lukuisia muitakin kuin luonnonsuojeluun liittyviä ohjauskeinoja, joilla edistetään elinympäristöjen tilaa. Nämä keinot tulisi kuvata loppuraportissa.
- elinympäristöjen tilaan vaikuttavia eri keinoja kuvattaessa tulisi myös kuvata niihin sisältyvät elinympäristöjä edelleen heikentävät tekijät.

Päätös:

i) ELITE -resurssijako –menetelmää hyödynnetään soveltuvin osin elinympäristöjen välisessä priorisoinnissa. Saatua aineistoa käytetään pohjamateriaalina lopullista priorisointia tehtäessä. Joulukuun kokouksessa esitellään menetelmällä tehdyn priorisoinnin kokonaisuutta / periaatteita sen hetkisen tilanteen mukaisesti ELITE-excelit ja toimenpide -priorisointi pyritään toimittamaan puheenjohtajalle ja sihteerille alatyöryhmien toimesta hyvissä ajoin ennen tammikuun kokousta, jossa käsitellään priorisaation kokonaisuutta.

ii) perustetaan alatyöryhmä, joka miettii uhanalaisten ja silmällä pidettävien lajien ja luontotyyppien painokertoimet. Aineisto perustuu kansallisiin arviointeihin (Punainen kirja, LuTU-arviointi) ja kansainvälisiin (Suomen luonto- ja lintudirektiiviraportointi) velvoitteisiin pohjaaviin yhteenvedoihin. Sihteeriksi toimii kokoonkutsujana ja mukana työryhmässä ovat Aulikki, Katja M-H, Katja R, Kaisa, Saija sekä laji- ja luontotyyppiosaaja SYKEstä (Saija selvittää). Kokous pidetään ennen joulua.

iii) sihteeriksi toimittaa mahdollisimman pian työryhmän jäsenille taulukon, josta käyvät ilmi alatyöryhmien käyttämä elinympäristöjako, elinympäristöjen tilaa edistävät toimenpiteet ja ekosysteemipalvelut (tämä toimitettu 12.11). Työryhmän jäsenet ja alatyöryhmät käyvät läpi taulukon sisältöä ja pohtivat etenkin toimenpiteiden välisiä synergioita eri

elinympäristötyyppien välillä. Toimenpiteiden synergiat otetaan huomioon lopullista priorisointia tehtäessä ja yksityiskohdat päätetään seuraavassa kokouksessa. Puheenjohtaja ja Atte tuovat esityksen seuraavaan kokoukseen.

4. ELITE –menetelmän tulosten esittelyä

Keskusteltiin avoimesti aikataulusta ja työn resursoinnista.

Jari Ilmonen esitteli pienvesien suojele- ja kunnostusstrategiaa (liite 2). Raportti on ladattavissa osoitteesta:

http://www.ym.fi/fi-fi/Luonto/Pinta_ja_pohjavedet

Katja Raatikainen esitteli ELITE-exceliä perinnebiotooppien osalta (liite 3).

Marjo Keskitalo esitteli ELITE-exceliä maatalousympäristöjen osalta (liite 4).

Katja Matveinen-Huju esitteli Metsä-ELITE –alatyöryhmän luonnostelemaa dokumenttia, jossa nostetaan esiin ongelmia liittyen ELITE-menetelmän käyttöön metsien osalta (liite 5).

Päätös:

i) Meri ja sisävesien osalta pyydetään tekstit loppuraporttiin Jan Ekebomilta ja Jari Ilmoselta, jotka pyytävät teksteihin kommentteja edustamistaan työryhmistä. Teksteistä tulee käydä ilmi, miten vesien- ja merenhoidossa ja muissa relevanteissa sisävesien tilaa edistävissä prosesseissa (esim. pienvesien suojele- ja kunnostusstrategia) edellytetyt toimenpiteet edistävät vesielin ympäristöjen tilaa. Ministeriöt keskustelevat mahdollisesta lisäresursoinnista tarkastelun aikaansaamiseksi SYKEN kanssa.

ii) Merkitään Katjan Raatikaisen ja Marjo Keskitalon esitelmät tiedoksi.

iii) Katja Matveinen-Hujun esittelemää ja valmisteilla olevaa dokumenttia käytetään hyväksi loppuraportin osiossa, jossa käsitellään kunkin mallin oletuksia ja mahdollisia heikkouksia. Keskustelua ei ehditty käydä.

5. Loppuraportti

Ei käsitelty.

6. ELITE-seminaari

Puheenjohtaja esitti, että SYKE järjestää seminaarin yhteistyössä Ympäristötiedon foorumin kanssa ja että ELITE-seminaarin yhteydessä esitellään Suoverkosto-Life –hankkeen lopputuloksia.

Päätös:

Järjestetään 24.3.2015 seminaari yhteistyössä SYKEN ja Ympäristötiedon foorumin kesken ja siihen yhdistetään Suoverkosto-Lifen tulosten esittely.

7. Tiedoksi

i) Puheenjohtaja ja sihteeri ovat edelleen pitäneet työkokouksia ja avustaneet kaikkia alatyöryhmiä ELITE -menetelmän käytössä.

Päätös:

i) Merkitään tiedoksi.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraavat kokoukset

3.12. 2015 klo 9.00-16.00, MMM

13.1. 2015 klo 9.00-16.00, YM

3.2. 2015 klo 9.00-16.00, MMM

10.3. 2015 klo 9.00-16.00, YM

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16:05.

LIITTEET:

1. Atte Moilasan esitelmä
2. Jari Ilmosen esitelmä
3. Katja Raatikaisen esitys
4. Marjo Keskitalon esitys
5. Katja Matveinen-Hujun esitys

Muistion jakelu:

- ELITE-työryhmän jäsenet, varajäsenet sekä pysyvät asiantuntijat
- Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2006–2016 toteutusta ja seuranta edistävä työryhmä (pj. ja sihteeri)